

het verloop van de lineae temporales, het sterk naar voren zich uitstrekken van de crista sagittalis en het ontbreken van een duidelijk afstaand knobbelje op de voorrand van de praemolaar van de onderkaak, kenmerken die ook bij het exemplaar uit Cadier en Keer op te merken zijn. Juist deze verschillen dragen een „bobak-achtig” karakter, daar ze bij *M. bobak* meer geprononceerd zijn. Wil men dus van de Laat-Pleistocene Alpenmarmot een aparte subspecies maken, dan moet deze o.i. heten: *Marmota marmota primigenia* (Kaup 1839). Naar onze mening heeft Stüder (1888, p. 79) dus reeds de juiste nomenclatuur gebruikt, wanneer hij zegt: „Wir dürfen daher die diluviale Form des Alpenmurmeltiers wohl als Varietät, *Arctomys marmotta* L. var. *primigenia* Kaup, bezeichnen, welche wohl der direkte Vorfahr der gegenwärtig lebenden Marmotte ist.”

Wanneer in de toekomst een betere kennis verkregen zal worden van de onderverdeling van het Laat-Pleistoceen in de verschillende gebieden van Europa met een juiste parallelisering dan zal pas blijken of het gemotiveerd is subspecies van de Alpenmarmot te erkennen, die niet slechts stratigraphisch doch ook in horizontale richting verschillen.

BOEKBESPREKING.

Boor en Spade. VI. — Verspreide bijdragen tot de kennis van de bodem van Nederland. 250 blz. Utrecht (N.V. A. Oosthoek) 1953.

De Stichting voor Bodemkartering te Wageningen geeft op gezette tijden in de serie Boor en Spade een aantal korte artikelen van bodemkundige aard in het licht.

Deze verzamelde studies, waarvan enkele in vaktijdschriften reeds eerder zijn gepubliceerd, zijn ook voor de minder deskundige lezer, die zich voor het genetisch-morphologisch karakter van de vaderlandse bodem — de geogenese — en voor de bodemvorming in engere zin — de pedogenese — interesseert, steeds de moeite van het kennismaken waard. Boor en spade zijn de werktuigen van de veldbodemkundige. Grondmonsteronderzoek en laboratoriumwerk laat de veldbodemkundige over aan de op dit terrein werkzame instituten. Ook de Stichting voor Bodemkartering rekent deze arbeid niet tot de hare.

Binnen dit kader blijven dan ook de bijdragen, verzameld in deze uitgave van de Stichting voor Bodemkartering. Nochtans zijn zij van zeer ge-

varieerde aard. G. C. van Maarleveld zet zijn morphologisch-genetische studies over de Veluwe voort. (Zie Deel IV van de serie). J. Schelling voegt hieraan een studie toe over de stuwwallen van de Veluwe. Geografisch interessant zijn de studies van L. J. Pons over de oevergronden als middeleeuwse afzettingen en de overslaggronden als neerslagen bij dijkdoorbraken in het rivierklei-gebied van Midden-Nederland; van J. Domhof vermelden we de studies over de strooiselwinning voor potstallen in verband natuurlijk alweer met de profielbouw van heide- en oude landbouwgronden en van H. C. de Roo over de Drentse essen en esgronden. De lezers van het Maandblad zullen zeker geïnteresseerd zijn in het verslag van de plantensociologische en bodemkundige excursie naar West-Duitsland van J. Bennema, J. Schelling en J. S. Veenenbos. Deze excursie werd gehouden op initiatief van Prof F. Flor-schütz en Dr W. de Leeuw en beoogde de correlatie te bestuderen tussen het plantengezelschap en het bodemprofiel in de landstreek tussen Hannover en Osnabrück. In een tabel zijn de resultaten van dit onderzoek neergelegd. Botanisch interessant is ook de studie van J. C. Haans over de bodemkundige aspecten van het veengebied van het land van Vollenhove m.n. de kwestie van de verlanding en het verloop van de verveningen.

Algemeen bodemkundig van aard zijn de studies van J. S. Veenenbos over de heterogenisatie van het bodemprofiel in ons land en van K. J. Hoeksema over de natuurlijke homogenisatie, specifiek bodemkundig de studies van J. Bennema over kalkgehalte en ont-kalking van Noordnederlandse kleigronden en landbouwkundig de studies van F. W. Pijls over de gevolgen voor de bodem van de kunstmatige beregening.

Voorts zijn er nog enkele artikelen gewijd aan de betekenis en de methode van het karteringswerk en een overzicht van de stand van dit werk door de Stichting.

Het werk is keurig uitgegeven op de gebruikelijke wijze en goed voorzien van fotomateriaal, illustraties, kaartwerk en literatuur.

Voor degenen, die niet geheel vreemd zijn op het terrein van de bodemkunde, biedt deze zesde bundel opstellen wederom rijk en veelzijdig materiaal.

W. A. C. Z.

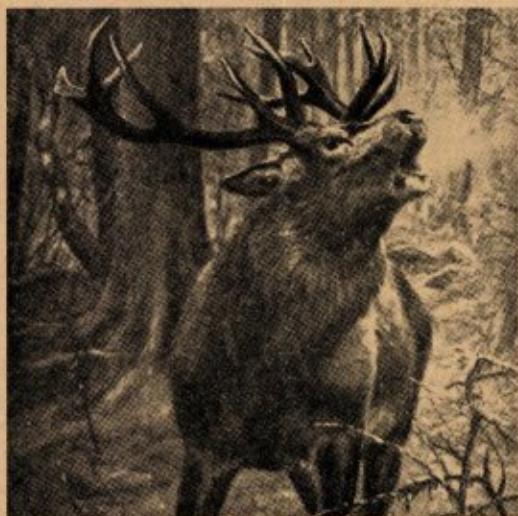
**Stichting
HET
LIMBURGSCH
LANDSCHAP**

Natuur en Landschap zijn steeds onafscheidelijk verbonden en beider belangen gaan altijd samen. Door bescherming van het landschap wordt ook de planten- en dierenwereld in bescherming genomen. Steunt daarom de Stichting „Het Limburgsche Landschap” in haar streven en geeft U op als contribuant aan het Secretariaat. Min. bijdrage f 5.

**OBSERVANTENWEG 76 — TELEFOON 6121
MAASTRICHT**

BRAND'S BIEREN

DE BESTE

Ministerieel erkend
**ZOÖLOGISCH
PREPARATEURS-BEDRIJF
EN VELLJENBEREIDERIJ**

Jac. Bouten (v.h. Leo Bouten)
Tel. 2303 Venlo Giro 397465

ATELIER VOOR HET
PREPAREREN
VAN
VOGELS EN ZOOGDIEREN

—
VERZAMELINGEN VOOR
SCHOOL EN HUIS
—

LEPIDOPTEREN
COLEOPTEREN
MINERALEN
GESTEENTEN

FOSSIEN
MOLLUSKEN
EMBRYONEN
SPIRITUSPREPARATEN

PREPARATEURSGEREEDSCHAPPEN
GLASOGEN — INSECTENSPELDEN

D. J. KIENJET
HOOLSTRAAT 8 BEEK (LIMBURG)

VOOR MAASTRICHT
UW HOTEL

* BEAUMONT *

*

STATIONSTRAAT
TELEFOON K 4400-3385

GOFFIN-DRUK
KWALITEITS-WERK

WIJ DRUKKEN OOK DIT BLAD

C.V. DRUKKERIJ ^{VI}/_{II} CL. GOFFIN
NIEUWSTRAAT 9 - TEL. 2121 - MAASTRICHT

MAASTRICHT

DE HISTORISCHE STAD, RIJK AAN
MONUMENTEN, UITGANGSPUNT VOOR
TOERISTISCHE WANDELINGEN IN
HET LIMBURGSE HEUVELLAND EN
NAAR DE BEFAAMDE GROTTEN VAN
DE ST. PIETERSBERG.

VERWACHT U!

INLICHTINGEN:

INFORMATIEBUREAU V.V.V.
MAASTRICHTSE BRUGSTRAAT 7
TELEFOON K 4400. No. 2814.

Ontspanningsoord Fort St. Pietersberg
MAASTRICHT - TELEFOON 2837

OP DE NOORDPUNT VAN DE ST. PIETERSBERG
IN DE ONMIDDELLIJKE NABIJHEID VAN
MAASTRICHT GELEGEN.

RIANTE VERGEZICHTEN OVER DE STAD,
DE MAAS EN DE JEKERVALLEI.

EXPL. F.A. RUTTEN